

מערך שיעור בעקבות צפייה בסרטון The albatross

https://www.youtube.com/watch?v=OywFDW_DTLg

רקע:

חודש דצמבר הינו החודש הלאומי לנושא של מניעת סמים ואלכוהול. לא בכדי מדובר באחד הנושאים המדוברים ביותר המעסיקים את המערכת החינוכית במיוחד לאור השלכותיו על חייהם של התלמידים. פרויקטים שונים כגון פרויקט העמיתים, אוטובוס הסמים וכדומה התפתחו על מנת להילחם בתופעה.

בהקשר לנושא זה עולים ביטויים כגון: אחריות, שליטה, בחירה וכדומה... אשר למעשה מבטאים מיומנויות בהם יתקלו התלמידים שלנו באספקטים שונים בחייהם לאו דווקא בנושא הסמים והאלכוהול. עם זאת, התוצאות ההרסניות של שימוש בחומרים אלה מחייבים אותנו לדון עם התלמידים שלנו בהם באופן חד משמעי ולמצוא בכל צורה אפשרית את הדרך הטובה והנכונה ביותר לגעת בהם ולדבר אל ליבם ואל מחשבותיהם ומכאן באמת להשפיע.

יש להניח שהתלמידים שלנו ערים ומודעים להשלכות הבלתי הפיכות הכרוכות בצריכת החומרים הללו. התלמידים שלנו חשופים לחדשות ולאמצעי התקשורת אשר לצערנו מספקים סיפורים קשים וכואבים שבבסיסם צריכת אלכוהול או שימוש בסמים. עם זאת הסיפורים ההלו אינם מהווים הרתעה מספיק חזקה. כיום גוברת ההבנה כי התלמידים שלנו יחשפו לחומרים הללו ואנו צריכים להכין אותם לכך, להכין אותם ולאמן אותם להפעלת שיקול דעת עם ההבנה כי בידיהם הבחירה ועליהם מוטלת האחריות לעמוד מול הלחץ ולא להיכנע. בסופו של דבר מדובר בעמידה של כל תלמיד מול עצמו ומול הקולות הפנימיים שלו.

המיומנות של אש"ב (אחריות שליטה ו-בחירה) הן אלה המחזקות ומעצבות כל אחד מאיתנו והן חשובות ומשמעותיות בייחוד עבור התלמידים שלנו הנמצאים בשלב חיים מבלבל ומאתגר. עלינו לחזק את הערך העצמי של התלמידים ותחושת המסוגלות העצמית שלהם לשלוט בעצמם, לקחת אחריות ולבחור איך להתנהג ולעצור את עצמם רגע לפני. אלכוהול וסמים מטשטשים את אותן יכולות ולמעשה מביאים אותנו לאיבוד שליטה ומכאן כי הדרך להשלכות הרסניות הינה קצרה ביותר.

כאנשי חינוך אנחנו מחויבים לשיח כנה ואמתי עם התלמידים שלנו, לעודד בקרבם את תחושת המסוגלות העצמית שלהם לבחור נכון ולקבל אחריות על מעשיהם ולעודד מיומנויות אלה אחד אצל השני מתוך תחושת אחריות אישית וחברתית.

אוכלוסיית יעד: תלמידים כיתות י'-יב'.

מטרות:

- לדון בנושא מנקודת מבט שונה אשר מבינה את הקושי לשלוט ולבחור אחרת ועם זאת לא מסירה את האחריות האישית והחברתית של כל אחד מן התלמידים.
- ליצור שיח כנה ואמתי עם התלמידים ולשמע מהם על החוויות שלהם והתחושות שלהם כאשר עולה הנושא הזה.
- לעורר בקרב התלמידים שלנו את תחושת הערך והמסוגלות העצמית לאחריות, שליטה ובחירה בחייהם.
- לעודד תחושת אחריות אישית וחברתית.

מערך השיעור:

התחלת השיעור: להקרין את הסרטון המצ"ב.

שאלות לדיון:

1. אילו רגשות/ מחשבות עלו בכם שצפיתם בסרטון?
2. את מי מסמל עבורכם דמות הברזל המופיעה בסרטון? (הלחץ החברתי/ הקול הפנימי)
3. מדוע לדעתכם יוצר הסרטון בחר להציג את הדימוי של איש השט בסירה רעועה באמצע הים?
4. לכתוב על הלוח את המילים: אחריות שליטה ובחירה ולבקש מהתלמידים להסביר כל מושג על פי ראות עיניהם בכל הקשור לנושא (ניתן לחלק כל מושג לפי ממד אישי/ ממד חברתי).
5. לסכם את השיעור: מה למדתם מהשיעור? תובנות/ מחשבות וכדומה...

הרציונל:

כאנשי חינוך יש כמה נושאים מרכזיים אשר נמצאים תדיר במחשבותינו ואחד מהם הוא הנושא של מניעת שימוש בסמים ואלכוהול. אנו מבינים כי עלינו לעשות ככל יכולתנו על מנת להילחם בתופעה ולעבוד עם תלמידנו בכל הקשור לאימון ושיפור יכולות השליטה, הבחירה והאחריות האישית והחברתית שלהם כאשר הם ניצבים מול סיטואציות הקשורות לשימוש בסמים ואלכוהול.

בסרטון האנימציה הקצר שלפנינו נראה דייג מבוגר אשר לוקח את סירתו אל לב הים על מנת לדוג דגים וזאת לאחר ששתה בקבוק אלכוהול. האלכוהול טשטש את אותו דייג ונראה שהוא אף מתקשה לחבר את הפיתיון לקרס החכה. הדייג ממשיך לשתות והוא נראה ממש מעולף על סירתו, עד שנופלת לו החכה אל מעמקי הים. הדייג המתוסכל מתיישב בסירתו בחוסר אונים ובטשטוש וזורק את בקבוק האלכוהול אל קרקעית הים. מופיעה לו על הסירה ציפור אשר מרוממת את מצב רוחו למעט זמן עד שמתוך הקרקעית יוצאת ומתיישבת על הסירה דמות מברזל עם בקבוק האלכוהול שנזרק ע"י הדייג בידה. אותה דמות משכנעת את הדייג לשתות עוד ועוד... הדייג מתפתה ושותה עד שהוא נראה מטושטש לחלוטין. דמות הברזל מנסה לשכנע אותו לשתות עוד ולא להפסיק עד שהדייג מצליח לצבור כוחות ולעמוד אל מול אותה דמות עד שהיא נשאבת חזרה אל קרקעית הים.

סרטון אנימציה זה יש מציג בצורה מופלאה ויצירתית את המאבק שנמצא אדם תחת השפעת אלכוהול ואת העובדה כי לכל אחד מאיתנו יש את הבחירה להילחם בעצמו ובלחץ החברתי. בסרטון יש דימויים רבים אשר כל אחד מהם ניתן לפירושים שונים ומגוונים לדוגמא: הדייג נמצא לבד בלב הים יכול לסמל את העובדה כי בסופו של דבר המאבק הוא תמיד בנינו לבין עצמנו, דמות הברזל יכולה לסמל הן את הדחף הפנימי, השיפוט המעוות או מנגד את הלחץ החברתי ועוד...

הסרטון יכול לשמש כפתח לדיון משמעותי ופורה שלנו עם תלמידנו הבוגרים בכל הקשור לעיוות המציאות ויכולת השליטה כאשר אנחנו תחת השפעת אלכוהול או סמים, החשיבות בפיתוח ואימון מיומנויות השליטה, הבחירה והאחריות שלהם ובנוסף לשמוע מהם על החוויות שלהם, המחשבות והרגשות שעולים בקרבם כאשר עולה הנושא. התלמידים שלנו הבוגרים צמאים לנקודת מבט שונה אשר תעורר בקרבם חשיבה והסתכלות פנימה והחוצה כאחד.

מאחלים לכם שיעור נפלא ומפרה
קבוצת אפיקי תקשורת וצוות אופקים
03-9369475